

μα αὐτὸ εἰς πράγματα, τῶν ὁποίων τὴν πικρίαν, διὰ τὰ κακὰ, τὰ ὁποῖα μᾶς ἐπέφεραν, αὐξάνει ἡ σκληρὰ λύπη.

Η ΣΥΝΕΙΔΗΣΙΣ.

[Young. NOTTE XVIII].

Τῆς ἱπποκρατικῆς τέχνης ἐπικαλεῖται τὴν ἀρωγὴν εἰς τὰ πάθη τοῦ σώματος ὁ Θνητὸς· εἰς τῆς ψυχῆς τὰ πάθη ἀπεναντίας καὶ αὐτὴ ἡ συναίσθησις τοῦ κινδύνου ἐκλείπει, ἥτις, ἄλλως, ἤθελεν ἐν μέρει τοῦλάχιστον ἐπιφέρει τὴν θεραπείαν· εἰς τὰς συνεχεῖς τοῦ ἐλαττώματος προσβολὰς ἀποναρκοῦται τὸ Συνειδὸς, οὐδ' ἔχουσι τότε φωνὴν αἱ ἐνδόμυχοι τύψεις του· τὸ πάθος εἰς δευτέραν μετατρέπεται φύσιν, τὸ δ' ἐλεεινὸν αὐτοῦ θυμῷ, οὐ μόνον τὸ πρὸ τῶν ποδῶν του χαῖνον δὲν παρατήρησε βάραθρον, ἀλλὰ καὶ κομπάζει τὴν σειρὰν τῶν ἄθλων του παριστῶν.

Ὅσάκις πάθος τι τῆς ψυχῆς ἐν τῇ μέθῃ τοῦ κόσμου μαγευτικὸν ἐξυπνᾷ, ἐν τῷ μυχῷ τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας, τὸ Συνειδὸς, ὡσανεὶ εἰς νήδυμον ὕπνον ἀποκαρούμενον, εἰς τὰς ἀγκάλας ἀφίεται τῆς ἐξευτελιστικῆς φιληδονοῦ ἐπιθυμίας, οὐδὲ τὴν ἰσχὺν ἔχει πλέον τὸν χαλινὸν ἀφηνιασάντων νὰ κρατήσῃ παθῶν. Νομίζεις ἴσως ὅτι ἐπὶ κλίνῃς ὑπνώττει ἀνθρώπινος; Στρέφον καὶ ἴδε τὸν ἄγρυπνον, τὸν ὀξυδερκῆ τῶν πράξεών σου κατὰσκοπον· ἐντὸς τῆς φρικώδους του Βίβλου καὶ τὴν ἐλαχίστην ἐπιωρεῖς, φεῖ! λεπτομέρειαν, ἀνὰ μίαν ἀνὰ μίαν γραμμασί στυλποῖς, τὰς πράξεις σου σημειῶν. Ὁ ἀλάνθαστος οὗτος Ἄργος ὄμμα τε καὶ οὖς ἐπιτείνει· ἀόρατος σὲ ἀκολουθεῖ· πᾶν δ' ὅ,τι ἐψιθύρισεν ἡ καρδία σου, πᾶν ὅ,τι ὁ νοῦς σου

διεβουλεύθη, τῶν ἐπιθυμιῶν σου πᾶσαν καὶ τῶν ὀνείρων σου τὴν σωρείαν ἐκεῖνος εἶδεν ἐξ ὑπαρχῆς, μὲ τὸ τοῦ Ἀγγέως ἐκεῖνο τὸ ἐπὶ τοῦ μετώπου του ὄμμα· καὶ αὐτὸ τὸ λυκαυγὲς κατεσκόπευσε τῆς ἐννοίας, τὸ πρὸ τῆς ἀνατολῆς τῆς συλλήψεως ὑποφώσκον. Κατὰ πολλὰ ὁμοιάζει τὸ Συνειδὸς τὸν μανιώδη φιλάργυρον· κρύπτει τὸν χάρτην ὁ λαίμαργος οὗτος ἐφ' οὗ τοὺς θησαυροὺς του κατέγραψε, καὶ ἀναμένει τοῦ θανάτου τὴν ὥραν, ἵνα εἰς τὸν νεανίαν κληρονόμον τὸν φανερώσῃ· ἀφίνει τὸ Συνειδὸς τὸν θνητὸν ἀνωφελῶς τὸν χρόνον νὰ δαπανᾷ, καὶ κατ' ἰδίαν τὰς πολυτίμους στιγμὰς σημειῖ, ὅσας εἰς μάταια ἐσπατάλησεν ὄνειρα, ὅσας πράξεις ἐκηλίδωσεν ἔνοχος· τὴν ἑλπὴν βιογραφίαν χαράττει εἰς πάπυρον, οὕτω, πολὺ τοῦ δρυχάλλου στερεώτερον, ἵνα τὴν ἀναγνώσῃ ὁ Θάνατος εἰς τὸ οὖς τοῦ ὠχροῦ καὶ τεθλιμμένου ἐγκληματίου, ἵνα τὴν ἀποκαλύψῃ μετ' οὐ πολὺ πρὸ τοῦ Σήμεντος ὁ αἰώνιος Δικαστής. Ὅχι, δὲν εἶναι ἀπάτη ἡ ἐντὸς τοῦ μυχοῦ τῆς ψυχῆς τοῦ θνητοῦ πολυβοῦσα φωνή, οὐδ' ἡ φύσις ἔθετεν ἡμῖν ψεύδους μαντεῖον. Τὸ Συνειδὸς εἶναι ὄργανον ἱερὸν τοῦ ὑπερτάτου Κριτοῦ, εἶναι ὡσανεὶ ἀναπληρωτικὸς Δικαστής ἐν τῷ φαρτῷ τούτῳ βίῃ· ἡ παρ' αὐτοῦ ἐκδιδομένη ἀπόφασις θέλει μίαν ἡμέραν παρὰ τοῦ τῶν πάντων Δημιουργοῦ κυρωθῇ.

Μακάριος ὁ Θνητὸς, ὁ συνεχῶς εἰς τὰ ἔγκρατα τῆς ψυχῆς του εἰσδύων, ὁ τὴν καρδίαν αὐτοῦ γυμνῇ ν' ἀτενίσῃ τολμῶν· μακάριος ὁ μετὰ παρρησίας πρὸ τοῦ συνειδότος αὐτοῦ παριστάμενος, καὶ μετὰ ὑπομονῆς ἀκροώμενος τὰς αὐστηρὰς ἐπιπλήξεις του· μακάριος ὁ ἐν ταπεινότητι πνεύματος τὰς ἀποφάσεις του σεβάζόμενος, ὁ τὰ νεύματά του νόμον ποιῶν· ὅτι σιωπὴν εἰς τὸ ἐξῆς αἱ τύψεις αἱ πικραὶ του τηρήσουσιν. Ἔστι θάρρος δὲ τοῦτο ἐπὶ πολὺ ὑπερβαῖνον τὸ τῶν ἐν πολέμοις Ἡρώων. Ἢ, πόσον σπᾶνιον! φεύγει ἑαυτὸν ὡς Λαγῶς ὁ Θνητὸς, φεύγων δὲ πρὸς τὸν κρημνὸν αὐτοῦ σπεύδει· ἐὰν ν' ἀναστρέψῃ ἐπιποθήσῃ εἰς ἑαυτὸν, ἵνα

κατοπτρισθῇ καὶ ἐξερευνήσῃ τὸ εἶναι του, ὁ πόθος οὗτος ὁ πρὸς στιγμήν ἀσθενεῖ καὶ μαραίνεται, μετ' ὀλίγον ἐκπνέει. Τὴν ἀνεξάρτητον μαρτυρίαν τῆς Συνειδήσεως περὶ τοῦ ἀληθοῦς ὁ Ὀνητὸς ἐπερώτησε· τὴν εὐρεν οἶκν δὲν τὴν ἀνέμενε; μετ' ὀλίγου τὴν ἐφυγε πόδα, ἵνα ὡς ἀπὸ Τυράννου ἀπὸ τὰς ἐλλόγους τῆς ῥήσεις, ἐν τῷ μέσῳ τῆς τύρης τοῦ κόσμου σωθῇ.

Ὀνητέ! μὴ ἐν τῷ ἄμα δεχθῇς τὰ παρὰ τῆς τύχης δωρεὰν προσφερόμενα· ἀνάβαλε δι' ὀλίγον τὴν ἐκλογὴν· ζήγισον πρῶτον αὐτὴν εἰς ὑποπτον πλάστιγα· πᾶν δ' ἀγαθὸν, ὅπερ σὺ αὐτὸς εἰς ἑαυτὸν νὰ δωρήσῃς ἡδύνασο, τοῦτο μόνον καὶ δέξαι· φθαρτὰ καὶ μάταια τὰ λοιπὰ· διακρινεῖς τὰς ἡδονὰς τῆς μόνῃς ἡ Ἀρετῇ, πολιτογράφουσαι αὐτὰς εἰς κόσμον ἀθανασίας· ἐὰν ὁ Λόγος βασιλεὺς ἐντὸς τῆς καρδίας σου ἐπεκάθητο, ἐὰν σοὶ ᾔτο γνωστὸν τῆς Ἀρετῆς τὸ μερίδιμα, ἤθελες ἄπτεσθαι τρέμων παντὸς ὅ,τι πρόσκαιρον καὶ θνητὸν, τῇ συναινέσει δὲ μόνον τοῦ Συνειδότος, ὅπερ μόνον μετὰ ὀριμον σκέψιν ἐκδίδει τὰς ἀποφάσεις του. Ἐν ἀναρχίᾳ διέρχεσαι τὰς ἡμέρας σου, διότι ἀκριβῶς οὐδέποτε ἐτήρησας τοῦ Βασιλέως τούτου τὰ νόμιμα διατάγματα· χυδαίως ὄχλος παθῶν, ὄχλος θνητῶν ἀπαιτητῶν ἐξανίσταται ἐν τῇ ψυχῇ σου ἐντεῦθεν, καὶ μάχεται, καὶ ἀλληλοσφάζεται, καὶ λυσσᾷ· καὶ τῆς εἰρήνης εἶναι δυνατόν νὰ παγιωθῇ ἐκεῖ τὸ Βασίλειον; Ὅρμαι ἀκατάσχετοι, ἐπιθυμῶν καὶ πόθοι διακαεῖς, λογισμοὶ ἀχαλίνωτοι, μακρὰν ἀνάμεισον τρικυμιῶν καὶ σκυπέλων πλανώμενοι, μετ' ὅτῃς ἀστροκπῆς ὀδεύουσι τὴν ταχύτητα, τὴν ἡδονὴν δι' ἑλκίος ἱκετεύοντες· κινδυνώδης καὶ δύσκολος τῆς τοιαύτης ἡδονῆς ἡ ἀπόλαυσις· καρπὸς τῆς ἡ ἀπουσίας τῆς μετὰ μυρίας βρασάνους, βρασάνους ἔτι θὰ ὑποσῇς, ἵνα κατασκοπεύων τὸ ἀναήτημά σου περιφρουρήσῃς· εἰς μεμολυσμένην ἀλγῶν ἐπὶ τοῦ πλοίου σου ἀπεδέχθῃς ἀκτὴν τὸ θελητικόν σου φορτίον καὶ εἰς βάρος σου ἦδη ἔστω καὶ φορτίον καὶ μόλυσμα· ἀνάπτει, δὲν σβύνει διὰ τῶν ὑ-

δάτων ἡ δίψα σου· ὅταν δ' ἔλθῃ ἡμέρα, καθ' ἣν αἱ ἐκνευρισμέναι αἰσθήσεις ἐν ἀτονίᾳ ὑπὸ τὸ βάρος εὐρεθίσαι τῶν γηρατειῶν, ἀκόρεστος ἡ καρδία λαίμαργος ἔτι διψᾷ. Πᾶσα ἡδονή, τὴν ψῆφον τὴν λευκὴν μὴ προσκτεταμένη τοῦ Συνειδότος, εἶναι ἡδονὴ κατὰ τῶν νόμων τῆς φύσεως, ἀηδὴν καὶ λύπην ὡς ἐξ ἀνάγκης θέλει ἐπιφέρει μεθ' ἑαυτῆς, ὅτι ὁ Θεὸς ἐπὶ τῆς αὐτῆς βίας τῆς φύσεως τὴν ὑπαρξίν τοῦ Κόσμου καὶ τὴν Ἀρετὴν ἱδρυσεν, ἡθέλησε δ' ἀμφοτέρω τὴν ὑπαρξίν ἡμῶν νὰ ἐπηρεάζωσιν, ὡς ἐπίσης εἰς ἀμφοτέρω τοῦ ἀνθρώπου ἡ φύσις χρεώσται τὴν μερίδα τῆς.

Κατὰ τὰς μάχας τὰς κροτουμένας ἀναμέστον σώματος καὶ ψυχῆς, ἡ ἐκεῖνο ἡ αὕτη βεβαίως θὰ ὑποβῇ· καὶ ἐὰν ἐν τῶν δύο, δὲν μᾶς φαίνεται δίκαιον νὰ μὴ ὑποκύψῃ τὸ ὀλιγώτερον ἔνδοξον τὸ τοῦς πόρους αὐτοῦ ὀλιγώτερον αἰσθανόμενον. Μετ' αὐτοὺς τὰς πτέρυγας ἡ ψυχὴ εἰς τοῦ παρελθόντος ἀναπτέροῦται τὸ Χάος, εἰς τοῦ μέλλοντος τὴν Ἀβυσσον ἐφορᾷ· φορολογεῖ τὸ τε παρελθὸν καὶ τὸ μέλλον, καὶ αἱ ἡδοναὶ τῆς ἀποβαίνουσιν ἄπειροι, ἐφόσον ἄπειρος ἡ φύσις αὐτῇ καὶ ὁ Χρόνος τῆς· αἱ δ' ἡδοναὶ τῆς ψυχῆς ἐπὶ τοσοῦτον τῶν τοῦ σώματος ζωηρότεραι καὶ γλυκύτεραι, ἐφόσον τὰ δεινὰ τῆς βαρύτερα, οἱ πόνοι τῆς ἀλγεινότεροι· πρόχειρον ἡ τοφώδης ἔστω ποδάγρα παράδειγμα, ἡ ἀπὸ τῶν πλημμελημάτων καὶ τῶν παθῶν τῆς ψυχῆς ἀπορρέουσα· ἐὰν δ' ἡ τοῦ κόσμου τούτου Ἀστράια ἐπὶ τῆς ψυχῆς κράτος εἶχεν, ἐὰν ἐν ἐκείνῃ τὰς ποινὰς τῆς νὰ ἐπιβάλλῃ ἡδύνατο, ἤθελεν ἀμέσως τοὺς ὀδοντωτοὺς τῆς θραύσει τροχοὺς, ἤθελεν καταστρέψει καὶ ἀγχόνας καὶ λαίμηπτομους, ἤθελεν ἐν ἐνὶ λόγῳ πᾶν ὑλικόν τῆς ἐξαφανίσει βραχυστήριον. Τὴν ψυχὴν, τὴν ψυχὴν ὅθεν μετ' ἡλκῶν φροντίδα ὑπερασπίζου Ὀνητέ! ἄφες τὰ λοιπὰ εἰς τὴν τύχην.

Νεκρὸν καλῶ τὸν τὰ μέλη μόνον ἔχοντα ζῶντα, ζῶντα δὲ, τὸν περὶ τὸ « Ἰνῶθι σαυτὸν » ἀσχολούμενον· οὗτος μόνος μανθάνει νὰ ἀγαπᾷ ἑαυτὸν, νὰ μὴ μετ' ἑαυτὸν

αἰώνιον ἔχη πόλεμον. Ἀπὸ δύο σύγκειται ὁ ἄνθρωπος ἀντιθέτους οὐσίας, ἀντιθέτους τὰς ῥοπὰς καὶ τὰς διαθέσεις ἐχούσας· ἀγαπᾷ τὴν ἀρετὴν ἢ ψυχὴν, καὶ ὡς εἰδωλόντης τὰ θέλητρά της λατρεύει· ὡς ἐχθρόν τὴν ὑποβλέπει τὸ σῶμα, εἰς τὸ ἐλάττωμα προσκολλώμενον· ἢ Μετριοφροσύνη τὸ ἀποδεικνύει δειλόν, τὸ ἀπογυμνοῖ ἢ Δικαιοσύνη τὸ Θάρρος καὶ ἡ Ἀλήθεια τὸ ζημιοῦσι, τὸ καταστρέφουσιν· ἐὰν τὸ σῶμα ἀντάρτης κατὰ τῆς ψυχῆς ἐγερθῇ, ταπεινώσων ὅσον δύνασ' αὐτό· ἐὰν ὑπῇ κοινόν, διάτρεφε καὶ ὑπερασπίζου, ἔχει το φίλον· ἐὰν ἡ Ἀρετὴ τ' ἀπαιτῇ, εἰς τὰς φρικωδεστέρας βασιάνους, εἰς τὰς φλόγας ῥίψον αὐτό. Τὴν σκληρὰν ἐπιβάλλει θυσίαν ἡ ἀληθὴς φιλαυτία· μισεῖ ἑαυτὸν ὁ ὅπως προασπίσῃ τὸ σῶμα παρήκοος τῶν ἐντολῶν της γινόμενος· τί ἔστι ἄρα γ' ἐλάττωμα; ἄφρων φιλαυτία, ὡς ἐξ ἀπάτης, εἰς τιμὴν κτωμένη ὑπερογὸν ψευδὴ καὶ κίβδηλον ἡδονήν, ἀντ' ἀληθοῦς καὶ γνησίας· ἀρετὴ δὲ ἡ φιλαυτία, ἡ ἔμφρων ἐκείνη, ἡ ἐν συνειδήσει τοῦ συμφέροντός της τὰς ἡδονὰς της ἐξαγοράζουσα πηγὴ της, ὁ ἐν τῷ Θεῷ θεὸς Ἑρως, ἐξ οὗ τ' ἀγαθὰ τὰ πάντα ἐν τῷ Κόσμῳ ἀπέρρυσαν. Πᾶσα ψευδὴς φιλαυτία ἀληθὲς εἶναι μίσος τοῦ ἰδίου σου ἑαυτοῦ, ὑπὸ μωρίας τὰς μορφὰς καλυπτόμενον· μῖσος μίσους ἐπάξιον· οἰκτιρὸς ἐχθρὸς ἐντὸς τῆς ψυχῆς καταλύων. Τίς δ' ἀληθῶς, θέλομεν μόνον τὸ μάθει κατὰ τὴν ἡμέραν καθ' ἣν μετὰ σπαραξικαρδίου κραυγῆς θέλει ὁ ἔνοχος τὴν ὑπαρξίν του καταρασθῇ, θέλει δὲ τὸ Μηδὲν ἱκετεύσει ἵνα καταπῇ τὸ εἶναί του. Ἢ ἐν τῇ ψυχῇ κοιμωμένη ἀλήθεια τὴν τελευταίαν ὥραν μόνον ἐγείρεται· βωβὴ καὶ καταβεβλημένη ἐνόσφ διαρκεῖ ἡ ζωὴ ὑπὸ τῶν ἐλαττωμάτων τὸν ὄγκον, ἐξυπνᾷ τὴν ὥραν αὐτὴν τὴν ὑστάτην, ἵνα τοῦ κόσμου τούτου μετὰ τῆς ψυχῆς συναπέλθῃ. Ἢ εὐκλεῆς αὕτη θυγάτηρ τοῦ Οὐρανοῦ, ἡ εἰς τὰς προαιωνίους παραστᾶσα βουλὰς, ὅτε Κόσμους ὁ μέγας Θεὸς ἐμελέτα, θέλει καὶ πάλιν τῷ παρίστασθαι βοηθός, ὅταν μετὰ δόξης νὰ

τοὺς κρίνη ἐξέλθῃ. Ἐντὸς τοῦ μυχοῦ τῆς ψυχῆς τοῦ Θνητοῦ θέλει ἐξυπνήσει τότε ἐκ νέου, ἵνα ἀγερῶχος, μετὰ φρικώδους πατάγου, ὡς ἐξ ἐφόδου προσβάλῃ τοῦ ἐνόχου τὸ οὖς, ἵνα δ' ὥσπερ ἄσβεστος ἀληθῶς φλόξ τὸ σῶμα ἀναλώσῃ τὸ τεθλιμμένον· πυρπολεῖ καὶ ἀναστατοῖ καὶ κολάζει τὸ κεραυνοδόλον τῆς βλέμματος, ἐν τούτῳ δὲ καὶ μόνῳ ἡ τῆς κολάσεως ἀληθὴς καταδίκη.

Μὴ ὕβην τὸ Συνειδὸς ἀναμένης, Θνητέ, κατὰ τῆς θελήσεώς σου νὰ ἄρῃ τὴν σιωπὴν· ἀκουσον ἀμέσως τώρα τὰς ῥήσεις του, ἐνόσω μένει ἀκόμῃ καιρός· εἶναι πράξεις εἰσέτι καὶ πιθανὸν ἐπωφελεῖς νὰ σοὶ γίνωσιν. Ἐνθυμοῦ δὲ πάντοτε, ὅτι ἂν ὁ ἄνθρωπος δύναται νὰ ζήσῃ ἄφρων ἐπὶ τῆς γῆς, ἔμφρων παρὰ τὴν θέλησίν του κατὰ τὴν ὥραν τὴν τελευταίαν ἐγείρεται, ἔμφρων δ' εἰς μάτην.

Ἄνδρ. Γ. Δαλλαπόρτας.

ΕΠΙΤΥΜΒΙΟΝ.

Εἰς τοῦ βίου τὴν κοιλάδα ἐθαλλες ὦ Ὀλυμπία·
Ὡς ἄρινόν τι ῥόδον εἰς λειμῶνα δροσερόν·
Πλὴν ἐνέσκηψεν ἡ λαίλαψ τοῦ θανάτου αἰφνυδία,
Κ' αἰώνιος εἰς σὲ μνήμα ἠνεώχθη στυγερόν.

Μόλις μόλις εἰς ἐκείνην ἐφθασας τὴν ἡλικίαν,
Καὶ ἦν ἄρχειαι ὁ ἔρως νὰ κομῇ τὴν καλλονήν,
Καὶ ἀγγέλου ἐρωτῶλου τινὸς τρώσασα καρδίαν,
Ἀνερπάγξης ὑπ' ἐκείνου εἰς τὴν θείαν του σκηνήν.

Πλὴν ἐπάνω ἡ ψυχὴ σου τὴν Ἑδρὴν ἐνὸς στολίζει,
Καὶ οἱ ἀγγελοὶ εὐθύμου λόφου κρούσουσι χορδὴν,
Τὸ θερμὸν σου φίλτρον κάτω ἡμᾶς κλαίοντας φλογίζει
Καὶ τῆς λύπης ἡμῶν ταύτης σοὶ προσφέρομεν ὥδην.

Δ. Κ.